

ת"פ 33141/11/14 - מדינת ישראל נגד יצחק סויסה

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 33141-11-14 מדינת ישראל נ' סויסה(אסיר)
תיק חיצוני: 01430201401675

בפני	כבוד השופט ניר מישורי לב טוב
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	יצחק סויסה (אסיר)

החלטה

1. בפני בקשת הנאשם לביטול כתב האישום מחמת טענת הגנה מן הצדק ומכוח "דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים".

2. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות איומים - עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") והפרעה לעובד ציבור - עבירה לפי סעיף 288א'(1) לחוק העונשין.

3. על פי עובדות כתב האישום המיוחסות לנאשם עולה כי במועדים הרלוונטיים בכתב האישום שימשו באסם חסון ק' אג"מ כלא שטה, אביחי בן חמו מפקד כלא שטה, וממ"ש פארס זאהר סוהרים בשירות בתי סוהר אשר מילאו תפקידים כדין בבית סוהר שטה.

בתאריך 18.9.14 בשעה 10:26 או בסמוך לכך, בבית סוהר שטה, ערכו הסוהר באסם חסון ואביחי בן חמו ביחד סיור שבועי באגף 6 והגיעו לתא 10 שם שהה הנאשם. באותן נסיבות, שכב הנאשם במיטתו כשהוא מכוסה בסמיכה וסירב לעמוד למסדר לפי הנהל, לאחר שהוסרה ממנו הסמיכה ונתבקש לקום, קם הנאשם והחל לצעוק ולקלל את הסוהרים בכך שאמר להם "אני לא סופר אתכם, לא אכפת לי מכלום, לא רואה אף אחד מכם ממטר, יא בני זונות", "כל מי שנוגע בי תהיה לו בעיה".

בהמשך, הוצא האסיר מהאגף כשהוא כבול על ידי הסוהר באסם חסון או אז איים הנאשם בפגיעה שלא כדין בו עת הוביל אותו בכך שאמר לו " באמא שלי אני אחתוך אותך בפנים ותזהר ממני" וזאת בכוונה להפחידו ו/או

להקניטו.

בהמשך, נמסר הנאשם סמוך לאגף 5 לידי הסוהר פארס זאהר ושוב איים הנאשם בפניו בפגיעה שלא כדין בסוהר באסם חסון בכך שאמר בפני הסוהר פארס זאהר שיראה לו בחוץ יחתוך אותו וזאת בכוונה להפחידו ו/או להקניטו.

4. טיעוני ב"כ הנאשם :

ב"כ הנאשם טוען כי יש להורות על ביטול כתב האישום בהתאם להגנת הגנה מן הצדק לפי סעיף 409(10) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ) וכן מכוח דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים וזאת מהטעמים כדלקמן :

1. החשוד מסר בחקירתו במשטרה כי הוא מרגיש מאוים ולא מקבל את זכויותיו.
הנאשם הוסיף וטען כי הוא מרגיש שגורמי הכלא נוקמים בו בגין אירוע שהיה עם סוהר אחר ובגינו מנהל כיום הנאשם הליך פלילי נוסף (ת.פ 14-09-48665 שלום נצרת). עוד טען הנאשם בחקירתו כי יש לו טראומה מגורמי כלא השיטה וכי הקב"ט החזיק אותו באזיקים ומשך אותו בכוח (מקום שלא היה צריך להפעיל כוח כלפי אדם פצוע קשה ברגלו ומתהלך עם קביים).
2. כתוצאה מהאירוע שהיה בין הנאשם למספר סוהרים ביום 3.12.2013 הנאשם נחבל קשות ברגלו וכיום הוא מתהלך עם קביים.
3. לאחר האירוע מיום 18.9.2014 פעל ב"כ הנאשם להעביר את הנאשם מכלא שיטה וכיום הנאשם נמצא בכלא צלמון מחודש 11/2014 ומאז לא נרשמו לנאשם דוחות משמעת ו/או הפרות התנהגות.
4. הנאשם טוען כי המאשימה לא בדקה את טענותיו ולא חקרה את כלל העדים לאירוע בכל הנוגע לטענותיו.
5. עיון בהודעת העדים מראה כי המאשימה בחרה שלא לחקור ו/או לבצע השלמת חקירה נוכח דברי הנאשם. כל שעשתה המאשימה הוא לשמוע את גרסת העדים השונים ותו לא. גרסתו של הנאשם נשמעה אחרונה (בשעה 12:00) כאשר יתר העדים העבירו את הודעתם טרם שמיעת גרסתו של הנאשם.
6. הגשת כתב אישום והעמדתו לדין עומדים בניגוד מוחלט ובסתירה לעקרונות הצדק וההגיונות המשפטית, ומצדיקים את ביטול כתב האישום בהתאם לדוקטרינת ההגנה מן הצדק ולסעיף 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ).
7. בכך שלא נבדקה גרסתו של הנאשם ביחס לאירועים נפגעה זכותו כיום להתגונן כראוי ביחס

לאישומים המיוחסים לו בכתב האישום.

8. המאשימה בהתנהגותה גם מתעלמת מחובתה בדין של היחידה החוקרת, כעולה מסעיף 59 לחסד"פ, לפתוח בחקירה אם היוודע לה על ביצוע עבירה "אם על פי תלונה ואם בכל דרך אחרת".
9. הנאשם טוען כי מקרים רבים בכלא, כמקרה זה, מסתיימים בדין משמעתי ובשלילת טובות הנאה ומכאן כי המאשימה פועלת בהפליה פסולה נגדו ובאכיפה בררנית, דבר המצדיק את ביטולו של כתב האישום.

תגובת במאשימה :

המאשימה סבורה כי יש לדחות הבקשה וזאת מהטעמים כדלקמן :

1. על המבקש לחסות תחת הגנת אכיפה בררנית להוכיח הבחנה ביו מעורבים שונים המבוססת על שיקולים בלתי ענייניים של המאשימה לרבות הוכחת דמיון רלוונטי בין המקרים , מניע פסול שהניע המאשימה לפעול באופן שונה בעניינם . הנטל להוכיח האכיפה הבררנית מונח על כתפי הנאשם וכאן לא הרימו.
2. הנאשם לא פנה ליחידה לחקירת סוהרים לחקור טענותיו כלפי הסוהרים בכלא שיטה מעולם.
3. בע"פ 333/10 קבע בית המשפט העליון כי אין בבירור טענה שהעלה הנאשם משום פגיעה חמורה בתחושת הצדק וההגיונות, גם אם המאשימה לא מילאה אחר נהל פנימי.
4. עוד נקבע בפסיקה כי יתכנו מקרים בהם הרשות החוקרת תעיין בחומר החקירה ותחליט שלא לפתוח בחקירה ע"ס חומר הראיות הקיים ואין הדבר מביא לקיומה של הגנה מן הצדק (ת.פ 351/09 מדינת ישראל נ' מכלוף קדוש).
5. במקרה דנן הוכן כתב האישום כנגד הנאשם לאחר בדיקת כל חומר הראיות והמאשימה נהנית מחזקת תקינות המעשה המנהלי (בש"פ 2602/96 זינגר נ' מדינת ישראל , פ"ד נ(3) 231).

דין והכרעה:

המסגרת הנורמטיבית - הגנה מן הצדק :

בע"פ 4817/09 (מחוזי י"ם) מדינת ישראל נגד אמהנה עיסאם סוקר בית המשפט את

ההלכות הנוהגות בטענת הגנה זו וקובע :

"טענת ההגנה מן הצדק, המעניקה לבית המשפט סמכות לבטל כתב אישום בנסיבות בהן הגשתו עמדה בסתירה לעקרונות הצדק וההגנות, התקבלה לראשונה בדין הישראלי בע"פ 2910/94 **יפת נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 221 (1996), שם נקבע כי כתב אישום יבוטל מקום בו הוכחה התנהגות בלתי נסבלת של הרשות, קרי "**התנהגות שערורייתית, שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם... המדובר במקרים בהם המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסאלית נפגעת, דבר שבית המשפט עומד פעור פה מולו ואין הדעת יכולה לסובלו**". עוד נקבע, כי טענה זו תתקבל רק במקרים נדירים (**שם**, בעמוד 370).

בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776 (2005), חזר בית המשפט העליון על ההלכה לפיה טענת ההגנה מן הצדק תתקבל במקרים נדירים בלבד. יחד עם זאת נזנחה הדרישה לקיומה של התנהגות שערורייתית ונקבע כי במקרים מסוימים ניתן יהיה לקבל הטענה אף כאשר התנהלות רשויות התביעה הייתה נגועה ברשלנות:

"ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית-המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. בדרך כלל ידרש הנאשם להראות, שהתקיים קשר סיבתי בין התנהגות הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו. עם זאת אין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושת הצדק וההגנות תיוחס, לא להתנהגות שערורייתית של הרשויות, אלא, למשל, לרשלנות, או אף לנסיבות שאינן תלויות ברשויות כל-עיקר אך המחייבות ומבססות בבירור את המסקנה, כי במקרה הנתון לא ניתן יהיה להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן, או שקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגנות (שם**, בעמוד 207).**

בית המשפט הוסיף וקבע מבחן משולש שיש להחילו כאשר מועלית טענת הגנה מן הצדק: ראשית יש לבחון מהם הפגמים שנתגלו בהליך ומהי עוצמתם. לאחר מכן יש לקבוע האם ניתן לקיים ההליך הפלילי בצורה הוגנת וצודקת חרף הפגמים שנפלו בו, תוך איזון בין האינטרסים הרלוונטיים השונים וביניהם חומרת העבירה המיוחסת לנאשם, מידת הפגיעה ביכולתו להתגונן ומידת אשמתה של הרשות. בהנחה שבית המשפט נוכח כי ההליך נהל באופן הנוגד את עקרונות הצדק וההגנות, עליו לבחון האם ניתן לנקוט באמצעים מתונים יותר מאשר ביטול כתב האישום.

מבחן זה ממשיך לחול גם לאחר עיגון הדוקטרינה בסעיף 149(10) לחסד"פ, לפיו "**הגשת כתב**

אישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות שיפוטית (ראו: ע"פ 7014/06 מדינת ישראל נ' לימור, תק-על 3779 (3)2007, 3804 (2007)).

בית המשפט העליון עמד לא אחת על האיזון שבין הפגיעה שנגרמה עקב התנהלות

התביעה ומחדלים אשר בוצעו על ידה בחלק מהמקרים שנדונו בפסיקה לבין האינטרס הציבורי בהעמדת עבריינים לדין.

לעניין זה יפים כב' השופט (כתוארו אז) רובינשטיין ברע"פ 1103/12 רועי דה מאיו נ' מדינת ישראל (16/2/2012):

"כשלעצמי, וכך על סמך דבריהם של שני בתי המשפט הקודמים משלא נתבקשה תשובה, סבורני מחד גיסא כי אכן הפגמים בהתנהלותה של המאשימה חמורים וטעונים הפקת לקחים, אך מאידך גיסא התקשיתי להלום שימוש בדוקטרינת ההגנה מן הצדק, מן הטעם הפשוט, שניתן להמשיך את ההליך הפלילי שהוא באינטרס הציבור ולרפאם - בשונה ממצב שאין בו הפיכות. יודגש, כי אין משמעות הדבר שבית המשפט משלים עם הפגם; כדי שיירפא, על הנאשם למצוא דרך הגונה להסדרת העיון, כך שזכויותיו של הנאשם להליך הוגן לא ייפגעו, אך ההליך הפלילי יבוא על מיצוי. המאשימה היא הציבור, היא מייצגת אינטרס ציבורי, של העמדת עבריינים לדין - אך לא פחות גם הוגנות כלפי כולי עלמא; הדבר חיוני."

ומן הכלל אל הפרט :

ב"כ הנאשם מעלה שני טיעונים שונים בגינם יש לגישתו להורות על ביטול כתב האישום. אדון בטענות בנפרד :

א. ביטול כתב האישום מטעמי הגנה מן הצדק לאור אי חקירת הסוהרים כחשודים:

זכותו של חשוד להליך הוגן הינה זכות מהותית אשר מצדיקה בנסיבות מיוחדות בהן נפגעת זכות זו ביטולו של כתב האישום אך זאת בשעה שהגשת כתב האישום עומדת בסתירה מהותית לעקרונות צדק והגינות משפטית.

מתגובת המאשימה, הן מהדברים שנרשמו בתגובה והן מהדברים שלא נרשמו בתגובה ניתן להבין כי התביעה סברה במקרה דנן כי אין מקום לחקירת הסוהרים המעורבים באזהרה לאחר שעיניה בחומר החקירה שנאסף בתיק, הנאשם לא פנה מיוזמתו בתלונה ליחידה לחקירת סוהרים לצורך חקירת

הסוהרים באזהרה אך אין חולק כי הנאשם העלה טענות כלפי הסוהרים המעורבים בתיק במסגרת חקירתו. עוד ניתן להבין (לפחות לא צוין בתגובה אחרת) כי החומר לא הועבר לעיון היחידה לחקירת סוהרים ולא נטען בפני כי זו החליטה על היעדר צורך בחקירת הסוהרים באזהרה.

עיקר טענתה של המאשימה הינו כי במארג חומר הראיות שנאסף בתיק לא היה מקום להורות על חקירת הסוהרים - הנילונים בעדות הנאשם באזהרה. במקרה זה ביקורת שיפוטית על שיקול דעתה של המאשימה דרושה ליבון ראייתי באמצעות שמיעת העדים ועיון בראיות הצדדים ורק לאחר שבית המשפט ייחשף לכלל הראיות בתיק זה ניתן יהיה לקבוע האם אכן פעלה המאשימה תוך מחדל חקירתי ותביעתי ומה משמעות מחדל זה נוכח הראיות בתיק החקירה.

ב. טענת ההגנה מן הצדק - אכיפה ברחנית :

ביחס לטענתו של המבקש המתבססת על טענת "אכיפה ברחנית" ראוי לציין, כי על מבקש אשר מעלה טענה של אכיפה ברחנית כנגד החלטת הרשות, ולכן הוא מבקש לפסול את ההחלטה, מוטל הנטל להפריך את החזקה באשר לתקינות החלטת הרשות להגשת כתב האישום כנגדו ובמקרה שבפנינו להוצאת צו הריסה מנהלי. ר' בעניין זה בג"צ 6396/96 זקין אח' נ' ראש עיריית באר-שבע, פ"ד נג(3) 289.

על תוצאותיה של קבלת טענת אכיפה ברחנית על פי רוב עמד בית המשפט העליון מפי כב' השופט (כתוארה אז) מ' נאור בבר"מ 7515/07 - גלינה בר בעמ' נ' ראש עיריית תל אביב - יפו, מר רון חולדאי ואח', תק-על 2007(3), 3728 :

"...שאף אם אניח כי טענת האכיפה הסלקטיבית מבוססת לכאורה, אין הדבר מחייב מתן הסעד המבוקש, שמשמעו אי-אכיפת הדין על המבקשת. כידוע לכל אדם הזכות שהשלטון יפעל בשוויון. עם זאת, זכות זו אינה חזקה דיה כדי לחייב את השלטון לפעול בניגוד לחוק. בהתנגשות בין עקרון השוויון לבין עקרון שלטון החוק - יד עקרון שלטון החוק על העליונה" (בג"ץ 637/89 "חוקה למדינת ישראל" נ' שר האוצר, פ"ד מו(1) 191, פסקה 16 לפסק דינו של השופט ברק). על כן, לכאורה, אין בכוח ביטולה של האפליה כדי להעניק למבקשת זכות שאין לה בדין, ובענייננו כאמור אין בידי המבקשת רשיון עסק להפעלת הבר. "בית-המשפט לא יצווה על הרשות המינהלית לעשות מעשה - להעניק לפלוני זכות - אשר עומד בניגוד לחוק...ביטול ההחלטה המפלה אינו מציב זכות לפלוני, שכן זכותו אינה מוכרת בדין" (שם, פסקה 15) ויפים דברים אלה גם לעניין סעד בהליך ביניים. מכאן שגם במסגרת צו הביניים תרופתה של המבקשת היא בעלת היבט "שלילי" (מניעת טובת הנאה שניתנה שלא כדין לאחרים) ולא בעלת היבט "חיובי" (הענקת טובת הנאה לעצמה)."

במקרה שלפני ולאחר שעיינתי בטענות הצדדים, אני קובע כי הנאשם לא עמד בנטל הנדרש להוכחת טענתו, כי פעולות הרשות כאמור לעיל, עומדות בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית ומנוגדות לעקרון השוויון הנגזר מחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו.

אכיפה בררנית היא אכיפה הפוגעת בשוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני אדם דומים, דבר שלא הוכח כי קרה במקרה שלפנינו.

ב"כ הנאשם לא הביא דוגמאות קונקרטיות ולא הפנה לנקיטה במדיניות שונה של רשויות החקירה והתביעה ביחס לנאשמים שעברו עבירות דומות בנסיבות דומות. מכאן כי טענת האכיפה הבררנית הינה במידה רבה טענה בעלמא אשר אינה מבוססת ראיינית ברמה הנדרשת להוכחה ואני דוחה הטענה ככל שמתייחסת לאכיפה בררנית בה נקטה כביכול התביעה בעניינו של הנאשם שבפני.

סוף דבר

טענת ההגנה מן הצדק בכל האמור באי חקירת הסוהרים באזהרה תיבחן במסגרת שמיעת הראיות בתיק ותוכרע במסגרת הכרעת הדין. טענת הנאשם בגין טענת הגנה מן הצדק - אכיפה בררנית נדחת.

המזכירות תעביר ההחלטה בדחיפות לצדדים.

ניתנה היום, ג' אב תשע"ה, 19 יולי 2015, בהעדר הצדדים.